Az Európai Unió
Hivatalos Lapja

HU
L sorozat

2025/2043

2025.10.13.

A BIZOTTSÁG (EU) 2025/2043 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE

(2025. október 10.)

az (EU) 2018/841 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint az éghajlatváltozás hatására és a szerves talajokra gyakorolt örökölt hatásokra vonatkozó bizonyítékok struktúrájáról, technikai részleteiről és benyújtási eljárásáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a földhasználathoz, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/841 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 13b. cikke (10) bekezdésére,

mivel:

(1) Az (EU) 2018/841 rendelet lehetőséget biztosít a tagállamok számára bizonyos többletkibocsátások és csökkenő elnyelések kompenzációjára. Az említett rendelettel összhangban az ilyen kibocsátások és elnyelések vagy az éghajlatváltozásnak a többletkibocsátásokhoz vezető vagy a nyelők csökkenését eredményező hosszú távú hatásának – melyek felett a tagállamok nem rendelkeznek befolyással, és amelyek nem minősülnek természetes bolygatásnak –, vagy azon tagállamok korábbi gazdálkodási gyakorlataiból eredő hatásoknak kell legyenek betudhatók, ahol a gazdálkodás alatt álló földterületen kivételesen magas a szerves talajok aránya.

(2) Az (EU) 2018/841 rendelet 13b. cikkének (8) bekezdésével összhangban a szárazságot az éghajlatváltozás hosszú távú hatásai által érintett területek azonosítása szempontjából releváns környezeti jellemzőnek kell tekinteni. A vízigény és a vízellátottság közötti arány hosszú távú változásainak elemzéséhez ezért helyénvaló az ariditási indexre támaszkodni. A biomok földrajzi eloszlása és a gazdálkodás alatt álló földterületek termelékenysége szervesen összefügg a szárazsággal. Mivel az ariditási index magában foglalja a csapadék és a potenciális evapotranszspiráció alapvető változókat, és nem érzékeny az emberi tevékenység helyi hatásaira, megbízható eszköz a vízigény és a vízellátottság közötti arány hosszú távú változásainak elemzéséhez.

(3) Azok a területek, amelyek az elsivatagosodás elleni küzdelemről szóló ENSZ-egyezményben leírtak szerint humidról vagy száraz szubhumidról félszárazra, aridra vagy hiperaridra változtak, vagy a félszáraznak, aridnak vagy hiperaridnak minősített területek, amelyek ariditási indexe csökkent, vízhiány okozta korlátokkal szembesülnek. A növekvő vízhiány olyan változásokat eredményezhet, mint a gyérülő növénytakaró, a talaj alacsony szervesszén-tartalma, gyenge talajszerkezet, a talaj biológiai sokféleségének csökkenése és fokozott talajerózió. Ezek a fejlemények csökkentik a földterületek szénmegkötési potenciálját és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciáját. Az ilyen változáson átesett területeket ezért az éghajlatváltozás hosszú távú hatásai által érintett területeknek kell tekinteni.

(4) A tudományos közösség által támogatott, potenciálisan jobb minőségű adatok felhasználásának lehetővé tétele érdekében a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy az éghajlatváltozás hosszú távú hatásai által érintett területek meghatározásához az ariditási indextől eltérő mutatókat használjanak, feltéve, hogy azok bizonyítják az éghajlatváltozás hosszú távú hatásai és a csökkent szénmegkötési képesség közötti kapcsolatot.

(5) A tudományos közösségben bevett gyakorlat, hogy a természetes jelenségeknek az eloszlás 85. percentilisét elérő vagy meghaladó előfordulásait rendkívülinek minősítik. Ezért helyénvaló úgy tekinteni, hogy egy tagállam gazdálkodás alatt álló földterületén a szerves talajok aránya akkor kivételesen magas az uniós átlaghoz képest, ha eléri vagy meghaladja az összes tagállam arányszámainak gyakorisági eloszlásában a 85. percentilist.

([1]) HL L 156., 2018.6.19., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/841/oj.

(6) A korábbi gazdálkodási gyakorlatokból eredő, a szerves talajokra gyakorolt hatások – például a tőzeglápok lecsapolása vagy erdősítése – felgyorsíthatják a szerves talajok leromlását, és ezért hosszú távon talajból származó kibocsátást eredményezhetnek, ami kevésbé ellenálló ökoszisztémákhoz vezet. Ezért az ilyen múltbeli gazdálkodási gyakorlatok negatív hatásait mutató területeket is örökölt hatások által érintett területeknek kell tekinteni.

(7) Az (EU) 2018/841 rendelet integritásának megőrzése és az említett rendeletben 2030-ra vonatkozóan meghatározott célértékek elérésére irányuló tagállami erőfeszítések támogatása érdekében célszerű, hogy az említett rendeletben meghatározott további kompenzációt igénybe venni kívánó tagállamok bizonyítékokat nyújtsanak be az érintett területek éghajlati teljesítményének javítása érdekében hozott intézkedésekről, mind az éghajlatváltozás mérséklése, mind az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia tekintetében. Az ilyen szakpolitikai intézkedések előfeltételei a rugalmassági mechanizmus igénybevételének. Az éghajlatváltozás hosszú távú hatásai esetében az érintett tagállam erőfeszítéseinek ezért magukban kell foglalniuk fenntartható földgazdálkodási gyakorlatokat és technológiákat, a korábbi gazdálkodási gyakorlatokból eredő, a szerves talajokra gyakorolt hatások esetében pedig a talajvíztükör szintjének kezelését vagy azzal egyenértékű gazdálkodási gyakorlatokat, amelyek minimalizálják az örökölt hatások negatív hatásait, figyelembe véve ugyanakkor az érintett területek rezilienciáját.

(8) A többletkibocsátások és a csökkenő elnyelések bizonyításához helyénvaló összehasonlítást alkalmazni. Annak érdekében, hogy megértsük az éghajlatváltozás hosszú távú hatásainak vagy a korábbi gazdálkodási gyakorlatokból eredő, a szerves talajokra gyakorolt hatásoknak a tonna szén-dioxid-egyenértékben kifejezett nagyságrendjét, az érintett területet össze kell hasonlítani egy érintetlen, de azonos alapvető jellemzőkkel, például mérettel, földhasználattal, éghajlattal, domborzattal és talajtípussal rendelkező területtel.

(9) mivel mind az éghajlatváltozás hosszú távú hatásai, mind a korábbi gazdálkodási gyakorlatokból eredő, a szerves talajokra gyakorolt hatások szükségessé teszik a szárazföldi elnyelés negatív tendenciáinak megfordítását, helyénvaló az ilyen erőfeszítésekre vonatkozó bizonyítékokat a 2026–2030-as megfelelési időszak elején benyújtani.

(10) Az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([2]) előírt, az üvegházhatású gázok kibocsátására vonatkozó adatszolgáltatással való összhang biztosítása érdekében a többletkibocsátásokért és a csökkenő elnyelésekért járó kompenzáció összegének igazolására használt adatoknak meg kell felelniük az üvegházhatású gázok kibocsátására vonatkozó jegyzéknek az említett rendelet 38. cikkével összhangban elvégzett felülvizsgálata kapcsán alkalmazott, az átláthatóságra, pontosságra, koherenciára, összehasonlíthatóságra és teljességre vonatkozó előírásoknak.

(11) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak az Éghajlatváltozási Bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „ariditási index”: a csapadék és a potenciális evapotranszspiráció aránya;

2. „ariditási osztály”: a következő kategóriák bármelyike, amelyekbe a területek az ariditási index szerint vannak besorolva:

   — 0,65: humid,

   — 0,50–0,65: száraz szubhumid,

   — 0,20–0,50: szemiarid,

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 328., 2018.12.21., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

— 0,05–0,20: arid,

— < 0,05: hiperarid.

3. „szerves talaj”: olyan talaj, amely vagy megfelel az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye (UNFCCC) szerinti jelentéstételhez használt, jóváhagyott nemzeti szabványokon alapuló fogalommeghatározásnak, vagy ilyen szabványok hiányában az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) 2006. évi iránymutatásaiban felsorolt kritériumoknak (3A.5. melléklet – Alapértelmezett éghajlati és talajosztályozások, 4. kötet 3. fejezete).

2. cikk

Az éghajlatváltozás hosszú távú hatásai által érintett területekre vonatkozó bizonyítékok

(1) A tagállamok földrajzilag egyértelműen meghatározzák az éghajlatváltozás hosszú távú hatásai által érintett területeket.

(2) Az (1) bekezdésben említett, az éghajlatváltozás hosszú távú hatásai által érintett területek azonosítását alátámasztó bizonyítékoknak az ariditási indexen kell alapulniuk. Az éghajlatváltozás hosszú távú hatásai által érintett területnek kell tekinteni azt a területet, amely a humid vagy a száraz szubhumid ariditási osztályból a szemiarid, az arid vagy a hiperarid osztályba került át, vagy az olyan, szemiarid, arid vagy hiperarid osztályba sorolt területet, amelynek a szárazsági indexe csökkent.

(3) Kellően indokolt esetben a tagállamok az éghajlatváltozás hosszú távú hatására vonatkozó bizonyítékokat az ariditási indextől eltérő mutatókra is alapozhatják. Ezeknek az egyéb mutatóknak bizonyítaniuk kell az éghajlatváltozás hosszú távú hatásai és az érintett terület csökkent szénmegkötési kapacitása közötti kapcsolatot.

(4) Az éghajlatváltozás hosszú távú hatásának igazolásához használt adatoknak hivatalos meteorológiai szolgálatoktól, hatóságoktól vagy tudományos testületektől kell származniuk, és az egész Unióban rendelkezésre kell állniuk.

(5) Az éghajlatváltozás hosszú távú hatása elemzésének eredménye a legalább 2001-től 2025 végéig terjedő időszakon belül legalább 20 egymást követő évből álló idősorok összehasonlításával kell igazolja az ariditási osztályok releváns eltolódását.

(6) A (2)–(5) bekezdésben említett bizonyítékoknak ellenőrizhetőnek kell lenniük, és tartalmazniuk kell a következő elemeket:

a) az alkalmazott módszer, a felhasznált bemeneti adatok és az (1) bekezdésben említett azonosítás eredménye;

b) az (1) bekezdés szerint azonosított területeken bekövetkezett többletkibocsátások vagy a nyelők csökkenése tendenciájának megfordítására irányuló erőfeszítések leírása.

3. cikk

Bizonyítékok a szerves talajokat érintő örökölt hatásokra azokban a tagállamokban, ahol kivételesen magas a szerves talajok aránya

(1) A szerves talajok uniós átlaghoz viszonyított kivételesen magas arányának meghatározására szolgáló küszöbérték a szerves talajoknak a tagállamokban gazdálkodás alatt álló teljes földterülethez viszonyított arányszámainak gyakorisági eloszlásában a 85. percentilis. A szerves talajok gazdálkodás alatt álló földterülethez viszonyított arányát meghatározó adatokat a melléklet tartalmazza.

(2) A szerves talajoknak az (1) bekezdés szerint meghatározott kivételesen magas arányával rendelkező tagállamok földrajzilag explicit módon azonosítják azokat a területeket, amelyeket érintenek a korábbi, 2013 előtti gazdálkodási gyakorlatok örökölt hatásai.

(3) A (2) bekezdésben említett területek azonosítását alátámasztó bizonyítékoknak ellenőrizhetőnek kell lenniük, és tartalmazniuk kell a következő elemeket:

a) az alkalmazott módszer, a felhasznált bemeneti adatok és a (2) bekezdésben említett azonosítás eredménye;

b) a (2) bekezdésben említett korábbi gazdálkodási gyakorlatok leírása, beleértve alkalmazásuk időkeretét és az előfordulásukat igazoló bizonyítékokat;

c) a (2) bekezdés szerint azonosított területeken bekövetkezett többletkibocsátások tendenciájának megfordítására irányuló erőfeszítések leírása.

4. cikk

Bizonyítékok a többletkibocsátásokra és a csökkenő elnyelésekre

(1) A többletkibocsátásokra és a csökkenő elnyelésekre vonatkozó, a tagállamok által szolgáltatott bizonyítékoknak ellenőrizhetőnek kell lenniük.

(2) A 2. cikk (1) bekezdése alapján azonosított területek esetében az e cikk (1) bekezdésében említett bizonyíték alapja, hogy a területeken a 2026–2030-as időszakban keletkezett összkibocsátás és -elnyelés mennyisége mennyiben különbözik az adott tagállam egy éghajlat és talajtípus, valamint területjelentési kategóriák tekintetében hasonló, azonos gazdálkodási gyakorlatokkal jellemzett, de a 2. cikk (1) bekezdésével összhangban nem azonosított területén ugyanebben az időszakban keletkezett összkibocsátás és -elnyelés mennyiségétől. Ez az összehasonlítás elvégezhető az ugyanazon a területen ugyanazon gazdálkodási gyakorlatok mellett egy 1990 utáni múltbeli időszakban keletkezett adatokkal is, amely időszak alatt ez a terület a 2. cikk (1) bekezdésének megfelelően nem minősülne az éghajlatváltozás hosszú távú hatásai által érintettnek.

(3) A 3. cikk (2) bekezdése alapján azonosított területek esetében az e cikk (1) bekezdésében említett bizonyíték alapja, hogy a területeken a 2026–2030-as időszakban keletkezett összkibocsátás és -elnyelés mennyisége mennyiben különbözik az adott tagállam egy éghajlat és talajtípus, valamint területjelentési kategóriák tekintetében hasonló, azonos gazdálkodási gyakorlatokkal jellemzett, de a 3. cikk (2) bekezdésével összhangban nem azonosított területén ugyanebben az időszakban keletkezett összkibocsátás és -elnyelés mennyiségétől.

5. cikk

A bizonyítékok benyújtásának folyamata

(1) A többletkibocsátásokért vagy a csökkenő elnyelésekért járó kompenzációt igénybe venni szándékozó tagállamok az erre irányuló kérelmüket 2026. november 30-ig benyújtják a Bizottsághoz. A kérelemnek tartalmaznia kell a 2. vagy adott esetben a 3. cikkben meghatározott bizonyítékokat.

(2) A Bizottság legkésőbb a hiánytalan kérelem kézhezvételétől számított három hónapon belül tájékoztatja az érintett tagállamot a kérelem ellenőrzésének eredményéről.

(3) A (2) bekezdésben említett ellenőrzés eredményét követően az érintett tagállam legkésőbb 2032. január 15-ig benyújtja a Bizottságnak a 4. cikkben meghatározott bizonyítékokat, beleértve az alkalmazott módszerek leírását is.

(4) Az érintett tagállam 2027. május 31-ig, majd azt követően évente aktualizálja a 2. cikk (6) bekezdésének b) pontjában vagy adott esetben a 3. cikk (3) bekezdésének c) pontjában említett bizonyítékokat, beleértve a szénmegkötő képesség és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia javítása terén elért eredmények igazolását is.

(5) A 2., a 3. és a 4. cikkben meghatározott bizonyítékoknak átláthatónak, pontosnak, következetesnek, összehasonlíthatónak és teljesnek kell lenniük.

6. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2025. október 10-én.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN

MELLÉKLET

A szerves talajok részarányának percentilise a 3. cikk (1) bekezdésében említett gazdálkodás alatt álló tagállami földterületeken belül

	Összes szerves talaj (ha)	Gazdálkodás alatt álló földterület (ha)	A szerves talajok részarányának percentilise a gazdálkodás alatt álló földterületen belül, gyakorisági eloszlás
Ausztria	35 193	8 387 000	62
Belgium	2 720	3 068 918	42
Bulgária	3 201	11 100 190	23
Horvátország	2 685	5 659 400	27
Ciprus	0	601 818	0
Csehország	20 816	7 886 922	58
Dánia	163 353	4 196 384	65
Észtország	713 246	4 141 134	88
Finnország	12 725 643	27 580 372	100
Franciaország	87 735	63 858 640	50
Németország	1 730 444	35 790 117	73
Görögország	6 665	10 989 138	35
Magyarország	8 224	8 990 089	46
Írország	2 022 529	6 985 006	92
Olaszország	24 285	30 133 601	38
Lettország	888 752	6 095 484	85
Litvánia	538 448	6 287 720	77
Luxemburg	0	258 600	0
Málta	0	22 778	0
Hollandia	387 405	4 154 194	81
Lengyelország	1 362 674	31 393 136	69
Portugália	0	9 221 763	0
Románia	13 197	22 819 121	31
Szlovákia	0	4 809 520	0
Szlovénia	4 227	2 027 300	54
Spanyolország	3	50 622 199	19
Svédország	11 682 346	37 726 543	96